

PSYKODYNAAMINEN KUVATAIDEPSYKOTERAPIAN PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS

KOULUTUSOHJELMA

Koulutusohjelma on hyväksytty kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunnassa 18.6.2024 ja on voimassa 31.12.2029 asti.

Psykodynaaminen kuvataidepsykoterapian koulutusohjelma on Valtioneuvoston asetuksen 1120/2010 tarkoittama psykoterapeuttikoulutus, joka antaa psykoterapeuttina toimimisen edellyttämän osaamisen ja mahdollistaa psykoterapeutin ammattinimikkeen käyttöoikeuden hakemisen. Osaaminen osoitetaan näytöllä. Koulutusohjelman suoritettuaan opiskelija pystyy kuvataidepsykoterapeuttisen hoidon itsenäiseen läpiviemiseen osana mielenterveyspalvelujen hoito- ja kuntoutusprosessia.

Koulutusohjelma pohjautuu psykodynaamiseen ymmärrykseen mielen rakentumisesta ja häiriintymisestä varhaisissa suhteissa. Hoidossa keskitytään erityisesti psykoterapiasuhteen vuorovaikutukseen, joka tarjoaa mahdollisuuden korjaaviin suhdekokemuksiin sekä itsehavainnoinnin kehittymiseen. Tarkoituksena on lisätä kykyä tunnistaa, ymmärtää ja käsitellä omia tunteita, sisäisiä ristiriitoja ja ongelmia sisäistä kasvua ja muutosta mahdollistavalla tavalla niin sanallisen kuin kuvallisen vuorovaikutuksen avulla.

Koulutusohjelmassa integroidaan psykodynaamiseen teoriaan tutkimusnäyttöön perustuvaa integratiivista työtettä. Psykoterapiatutkimuksen avulla valotetaan allianssin sekä kaikille terapiamuodoille yhteisten muutostekijöiden vaikutuksia terapian tulokseen. Integratiivisuuden näkökulma lisää lähestymistavan joustavuutta ja soveltuvuutta asiakkaiden yksilöllisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin mahdollistaen erilaisten menetelmien sovittamisen kriittisellä, tutkimusperustaisella ja johdonmukaisella tavalla.

Kuvataidepsykoterapia soveltuu eri ikäryhmien psyykkisten häiriöiden hoitoon ja kuntoutukseen, sillä kuvallinen työskentely terapiasuhteessa laajentaa psykoterapeuttisen vuorovaikutuksen, ilmaisun ja vaihtoehtoisten toimintatapojen harjoittelun mahdollisuuksia ja luo siltaa tiedostamattomista kokemuksista sanoittamiseen. Asiakkaiden yksilölliset hoidolliset tarpeet ja tavoitteet huomioidaan mahdollisimman hyvin ja ne ohjaavat kuvallisen työskentelyn sekä psykoterapeuttisen keskustelun painottumista hoidon eri vaiheissa.

1. Opiskelijavalinta

Opiskelijavalintaa koskevat tiedot löytyvät Jyväskylän yliopiston Psykoterapeuttikoulutuksen hakuoppaasta.

2. Koulutusohjelman rakenne

Koulutusohjelman laajuus on 92 opintopistettä ja se koostuu teoria- ja menetelmäopintojen, työnohjauksessa tapahtuvan psykoterapeuttisen asiakastyön, koulutuspsykoterapian ja opinnäytetyön opintokokonaisuuksista. Opintokokonaisuudet koostuvat opintojaksoista.

Teoria- ja menetelmäopinnot 59 op

Psykodynaamisen ajattelun ja teorian perusteet	4 op
Psykodynaamisen kuvataidepsykoterapian teoria	4 op
Integratiivinen lähestymistapa kuvataidepsykoterapiaan	4 op
Lyhyt kuvataidepsykoterapia	4 op
Lasten ja nuorten kuvataidepsykoterapia	4 op
Allianssi psykoterapiassa ja kuvataidepsykoterapiassa	1 op
Psykoterapeuttina kehittyminen ja ammatti-identiteetti	3 op
Työnohjaus ammatillisen kasvun ja työhyvinvoinnin tukena	1 op
Kuvataidepsykoterapian tutkimus	2 op
Psyykkisten häiriöiden kehityksellinen ymmärtäminen	2 op
Ahdistus- ja mielialahäiriöt	2 op
Traumaattiset häiriöt	2 op
Persoonallisuushäiriöt	2 op
Syömishäiriöt, pakonomaisuus ja riippuvuudet	2 op
Neuropsykiatriset häiriöt	2 op
Sukupuolen ja seksuaalisuuden sekä pari- ja perhesuhteiden moninaisuus	1 op
Taidemateriaalit, menetelmät, kehoisuus ja aistimuksellisuus kuvataidepsykoterapiassa	4 op
Kuvan kieli - kuva terapisuhteessa	4 op
JY yhteiset opinnot	1 op
Kuvataiteen opinnot	10 op

Työnohjaus

Psykoterapian työnohjaus 13 op

Koulutuspsykoterapia

Yksilöllinen koulutuspsykoterapia 10 op

Opinnäytetyö

Opinnäytetyö 10 op

3. Koulutusohjelman opintojaksot

Psykodynaamisen ajattelun ja teorian perusteet 4 op

Osaamistavoitteet: Opintokokonaisuuden suoritettuaan opiskelija tuntee psykodynaamisesti suuntautuneen psykoterapiahoidon keskeiset käsitteet. Opiskelija osaa tunnistaa ja soveltaa oppimaansa käytännön kliinisessä työssä. Opiskelija tutustuu psykodynaamisen psykoterapian taustalla olevaan psykoanalyttiseen ajatteluun, sen syntyhistoriaan ja kehitykseen aina nykypäivään asti. Opiskelija saa ajatteluunsa työvälineitä lähestyä ja ymmärtää psykoanalyttisesta ja psykodynaamisesta näkökulmasta erilaista psyykkistä oireilua kuten myös psykoterapian ja kuvataidepsykoterapian hoitoprosesseja.

Sisältö: Psykoanalyttinen teoria; synty ja historian keskeiset vaikuttajat. Psykoanalyttinen ihmiskäsitys. Mielen tiedostetut ja tiedostamattomat sisällöt. Psykodynaaminen ajattelu ja sen keskeiset käsitteet. Varhaisten kehitysvaiheiden ja elämäkokemusten merkitys psyykkisten oireiden ja häiriöiden taustalla. Psykoterapian vuorovaikutussuhteen ja psykoterapiaprosessin ilmiöt.

Opetusmuodot: Opetus ja keskustelu seminaareissa. Kirjallisuuteen tutustuminen. Kouluttajan ja mahdollisesti koulutettavien esittämät potilastapaukset. Referaatit.

Seminaarit:

1. Psykodynaaminen teoria, ajattelu ja keskeiset käsitteet 2 pv
2. Varhaisten kehitysvaiheiden ja elämäkokemusten merkitys psyykkisten oireiden ja häiriöiden taustalla 1 pv
3. Psykoterapian vuorovaikutussuhteen ja psykoterapiaprosessin ilmiöt 1 pv

Kirjallisuutta (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

Aalto, S., Leskinen, K., & Rita, N. (2021). *Yhteys: Psykoanalyttisen ajattelun ytimessä*. Prometheus kustannus Oy.

Alvarez, A. (2023). Lapsuuden ja nuoruuden murhe ja melankolia. Pohdintoja sisäisen objektin roolista. Teoksessa Alvarez, A., Schulman, M., & Kantanen, I. (2023). *Kohti mielen eheytymistä: Varhain traumatisoituneiden lasten ja nuorten psykodynaamisia hoitoprosesseja*. Therapie-säätiö.

Hägg, V. (2020). Reverie- käsite ja sen soveltaminen kliniseen käytäntöön. *Psykoterapia*, 39 (2), 91- 103.

Klein, M. (2016). *Mielen mosaiikki. rakkauden, vihan, kateuden ja kiitollisuuden dynamiikka*. Therapie-säätiö.

Klemelä, E., Mälkönen, K., Sammallahhti, P. (2011). *Terapeutin huoneessa – kirjoituksia psykoanalyttisesta menetelmästä*. Therapie-säätiö.

Lehtovuori, P. (2006). *"Kyllin lähellä – riittävän kaukana" Inhimillinen vuorovaikutus psykoanalyttisessa psykoterapiaprosessissa*. Therapie-säätiö.

Mankinen, K., Jokinen, I., Lintu, R., Schulman, M. (2015). *Pikkulapsesta koululaiseksi. Psykodynaaminen näkökulma tunne-elämän ja ihmissuhteiden kehitykseen*. Therapie-säätiö.

Mälkönen, K., & Hyrck, R. (2006). *Psykoanalyysin isät ja äidit: Teoreettisia näkökulmia*. Therapie-säätiö.

Sinkkonen, J. (2019). *Kiintymyssuhteet elämäntapa- ja elämäntilanteissa*. Duodecim.

Stern, D. (1990). *Maa ilma lapsen silmin*. WSOY.

Tähkä, V. (1996). *Mielen rakentuminen ja psykoanalyttinen hoitaminen*. WSOY.

Verhaeghe, P. (2017). Ruumis ja sielu – Freudista Lacaniin, *Psykoanalyttinen Psykoterapia* nro 13, 2017.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Psykodynaamisen kuvataidepsykoterapian teoria 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on muodostanut käsityksen psykodynaamisen kuvataidepsykoterapian historiasta ja lähtökohdista, käsitteistä ja lähestymistavasta. Opiskelija on perehtynyt kuvataidepsykoterapeuttiseen yksilöprosessiin sekä taidemateriaalien käyttöön hoidollisessa vuorovaikutuksessa potilaan kanssa psykodynaamisesta näkökulmasta.

Sisältö: Psykodynaamisen kuvataidepsykoterapian historia, kehitys ja kenttä tänä päivänä. Psykodynaamisen kuvataidepsykoterapian käsitteet. Potilaan, kuvan ja terapeutin muodostama kolmioasetelma. Kuvataidepsykoterapeuttisen asetelman rakentaminen ja merkitys psykodynaamisesta näkökulmasta. Taidemateriaalien merkitys psykodynaamisessa kuvataidepsykoterapiaprosessissa.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennakko-, väli- ja/tai lopputehtävät. Potilastapausten esittely.

Seminaarit:

1. Psykodynaamisen kuvataidepsykoterapian historia, kehitys ja kenttä tänä päivänä (1pv)
2. Psykodynaamisen kuvataidepsykoterapian keskeiset käsitteet (1 pv)
3. Kuvataidepsykoterapeuttisen asetelman rakentaminen ja merkitys psykodynaamisesta näkökulmasta (1 pv)
4. Taidemateriaalien merkitys psykodynaamisessa kuvataidepsykoterapiaprosessissa (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin):

Case, C. & Dalley, T. (1992). *The Handbook of Art Therapy*. Routledge.

Laine, R., Ropponen, M., Ihanus, J., & Girard, L. (2008). *Suhteessa kuvaan: Kuvataideterapian teoriaa ja käytäntöä*. Artteli.

Leijala-Marttila, M. & Huttula, K. (2011). *Taidepsykoterapia. Psykoanalyttinen näkökulma*. Duodecim.

Segal, H. (1991). *Dream, Phantasy and Art*. Routledge.

Schaverien, J. (1991). *The Revealing Image*. Jessica Kingsley Publications.

Winnicott, D. (1971). *Playing and reality*. Routledge.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Integratiivinen lähestymistapa kuvataidepsykoterapiaan 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee integratiivisen lähestymistavan erityisluonteen psykoterapiatutkimukseen perustuvia yhteisesti vaikuttavia tekijöitä, eri teorioita ja menetelmiä yhdistävänä työotteena. Opiskelija osaa tarkastella kuvataidepsykoterapian prosessia integratiivisesta näkökulmasta ja psykoterapeuttisen muutoksen metamallin puitteissa. Hän hahmottaa psykoterapian ja kuvataidepsykoterapian mahdollisuuksia, rajoitteita ja sovelluksia hoitomuotona sekä ymmärtää tapausformulaation merkityksen yhteistyötä ja muutosta ohjaavana mallina.

Sisältö: Kuvataidepsykoterapian muutosprosessi ja sen esteet sisältäen kuvallisen työskentelyn esteet: psykoterapioiden muutosmallit, kuvataidepsykoterapeuttisen muutoksen erityispiirteet ja työskentely lähikehityksen vyöhykkeellä. Potilaskohtainen tapausformulaatio ja yhteistyön tavoitteiden asettaminen psykoterapeuttisen muutoksen ja työskentelyotteen valinnan lähtökohtana sisältäen myös kuvataidepsykoterapialle erityisen ETC-mallin soveltamisen tapausformulaatioon ja tavoitteiden asetteluun.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennako-, väli- ja/tai lopputehtävät. Opiskelijoiden tapausesittelyt.

Seminaarit:

1. Integratiivinen lähestymistapa psykoterapiaan ja kuvataidepsykoterapiaan (2 pv)
2. Muutosprosessi psykoterapiassa ja kuvataidepsykoterapiassa (1 pv)
3. Potilaskohtainen tapausformulaatio psykoterapiassa ja kuvataidepsykoterapiassa (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

De Witte, M., Orkibi, H., Zarate, R., Karkou, V., Sajani, N., Malhotra, B., ... & Koch, S. C. (2021). From therapeutic factors to mechanisms of change in the creative arts therapies: A scoping review. *Frontiers in Psychology*, 2525.

Eronen, S. & Lahti-Nuuttila, P. (toim.) (2012). *Mikä psykoterapiassa auttaa? Integratiivisen lähestymistavan perusteita*. Edita.

Huttula, K. (2011). *Taidepsykoterapia*. Duodecim.

Kuusinen, K.-L., Valkonen, H. & Wahlström, J. (2020). Integratiivinen psykoterapia. Teoksessa: M., Huttunen, & H., Kalska, (toim.). *Psykoterapiat*. Duodecim. 4. uudistettu painos.

Leiman, M. (2020). Vaikuttavuustutkimuksen pulmallisuus psykoterapiassa. Teoksessa: M. Huttunen, & H., Kalska, (toim.). *Psykoterapiat*. Duodecim. 4. uudistettu painos.

Levy, R.A., Ablon, J.S. & Kächele, H. (ed.) (2012). *Psychodynamic psychotherapy research: evidence-based practice and practice-based evidence*. Humana Press.

Lilja, A. (2011). Kohti psykoterapiaprosessin metamallia – mikä psykoterapiassa vaikuttaa? *Psykoanalyttinen Psykoterapia*, 7: 52-67.

Lusebrink, V. B., Martinsone, K., & Dzilna-Šilova, I. (2013). The expressive therapies continuum (ETC): Interdisciplinary bases of the ETC. *International Journal of Art Therapy*, 18(2), 75-85.

Rankanen, M. (2007). Kuvataiteen erityispiirteet terapian jäsentäjinä. Teoksessa Rankanen, M., Hentinen, H., & Mantere, M. *Taideterapian perusteet*. Duodecim.

Rankanen, M. (2011). *The space between art experience and reflective understanding in therapy*. University of Plymouth Press.

Rankanen, M. (2020). Kuvalliskehollinen näkökulma psykoterapian muutosprosessiin. Teoksessa: P. Haanpää & S. Tikkanen (toim.). *Katseita*. p. 130-158. Helsinki: KAT yhdistys.

Rankanen, M. (2024). Integratiivinen lähestymistapa kuvataidepsykoterapiaan. Teoksessa: M. Rankanen (toim.). XXX. Suomen kuvataidepsykoterapeuttien liitto ry. (julkaisematon)

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Lyhyt kuvataidepsykoterapia 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee lyhyessä kuvataideterapiatyöskentelyssä käytettäviä malleja, menetelmiä ja teoreettisia lähestymistapoja. Opiskelija hahmottaa lyhyen työskentelyn vaiheet ja osaa toimia niiden vaatimassa aktiivisessa ja tavoitteellisessa yhteistyösuhteessa. Hän tunnistaa lyhyen psykoterapiatyöskentelyn sovellutusalueita ja rajoitteita.

Sisältö: Lyhytpsykoterapian teoreettisia ja menetelmällisiä lähestymistapoja kuvataidepsykoterapiassa. Manualisoidut kuvataidepsykoterapian mallit. ETC-mallin integraatio lyhytterapeuttisiin teorioihin ja käytännön soveltaminen lyhyiden kuvataidepsykoterapiahoitojen tapausformulaatioon ja tavoitteiden asetteluun.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennakko-, väli- ja/tai lopputehtävät. Opiskelijoiden tapausesittelyt.

Seminaarit:

1. KAT teoreettisena ja menetelmällisenä lähestymistapana lyhyeen kuvataidepsykoterapiaan (1 pv)
2. Psykodynaamisen tunnefokusoidun lyhytpsykoterapian soveltaminen kuvataidepsykoterapiaan (1 pv)
3. ETC:n teoreettinen integraatio ja soveltaminen lyhyissä hoidoissa (1 pv)
4. Manualisoidut kuvataidepsykoterapiamallit (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin):

Blomdahl, C. (2017). *Painting from Within-Developing and Evaluating a Manual-based Art therapy for Patients with Depression*. <http://hdl.handle.net/2077/52419>

Blomdahl, C., Guregård, S., Rusner, M., & Wijk, H. (2022). Recovery from depression—A 6-month follow-up of a randomized controlled study of manual-based phenomenological art therapy for persons with depression. *Art Therapy*, 39(1), 13-23.

Coughlin D. S. P. (2006). *Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy*. Karnac.

Coughlin P. (2017). *Maximizing effectiveness in psychodynamic psychotherapy*. Routledge.

Frederickson J. (2013). *Co-creating change. Effective dynamic therapy techniques*. Seven Leaves Press.

- Haeyen, S., & Heijman, J. (2020). Compassion focused art therapy for people diagnosed with a cluster B/C personality disorder: An intervention mapping study. *The Arts in Psychotherapy*, 69, 101663.
- Haeyen, S., van Hooren, S., Dehue, F., & Hutschemaekers, G. (2018). Development of an art-therapy intervention for patients with personality disorders: an intervention mapping study. *International Journal of Art Therapy*, 23(3), 125-135.
- Haeyen, S., & Staal, M. (2021). Imagery rehearsal based art therapy: treatment of post-traumatic nightmares in art therapy. *Frontiers in psychology*, 11, 628717.
- Hughes, R. (Ed.). (2016). *Time-limited art psychotherapy: Developments in theory and practice*. Routledge.
- Hughes, R. (2007). An enquiry into an integration of cognitive analytic therapy with art therapy. *International Journal of Art Therapy*, 12(1), 28-38.
- Jaakkola L, Bärlund J-E, Nylund-Kalli & Rossi, S. (2021). *Tunnefokusoitu psykodynaaminen lyhytpsykoterapia*. Duodecim.
- Kanninen, K., & Uusitalo-Arola, L. (2015). *Lyhytterapeuttinen työote*. PS-kustannus.
- Kuhn N. (2014). *Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy. A reference*. Experient Publications.
- Luzzatto, P., & Gabriel, B. (2000). The creative journey: A model for short-term group art therapy with posttreatment cancer patients. *Art Therapy*, 17(4), 265-269.
- Luzzatto, P., Ndagabwene, A., Fugusa, E., Kimathy, G., Lema, I., & Likindikoki, S. (2022). Trauma Treatment through Art Therapy (TT-AT): a 'women and trauma' group in Tanzania. *International Journal of Art Therapy*, 27(1), 36-43.
- Pearce, J., Njobo, L., Mills, E., Agnese, A., & Luzzatto, P. (2023). The TT-AT trauma protocol piloted in different international settings: Zambia, UK, Italy. *International Journal of Art Therapy*, 1-9.
- Thyme, K. E., Sundin, E. C., Stahlberg, G., Lindstrom, B., Eklof, H., & Wiberg, B. (2007). The outcome of short-term psychodynamic art therapy compared to short-term psychodynamic verbal therapy for depressed women. *Psychoanalytic Psychotherapy*, 21(3), 250-264.
- Warren Warshow S. (2022). *A Therapist's Handbook to Dissolve Shame and Defense*. Routledge.
- Zubala, A., MacIntyre, D. J., & Karkou, V. (2017). Evaluation of a brief art psychotherapy group for adults suffering from mild to moderate depression: Pilot pre, post and follow-up study. *International Journal of Art Therapy*, 22(3), 106-117.
- Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Lasten ja nuorten kuvataidepsykoterapia 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on tietoinen lasten ja nuorten kanssa tehtävän kuvataidepsykoterapian erityispiirteistä. Lisäksi opiskelija on sisäistänyt tähän kiinteästi liittyvän vanhempainohjauksen ja verkostotyön perusteita ja osaa laatia tarvittavia yhteenvetoja osana kuntoutusyhteistyötä.

Sisältö: Lasten ja nuorten kuvataidepsykoterapian erityispiirteisiin perehtyminen. Kuvataidepsykoterapian lasten ja nuorten psykoterapiahoidossa.

Opetusmuodot: Opetus ja keskustelu seminaareissa. Itsenäinen kirjallisen materiaalin lukeminen etukäteen seminaareihin. Tapausesittelyt ja yhteenvetojen laatiminen. Mahdollinen pienryhmätyöskentely.

Seminaarit:

1. Lasten kuvataidepsykoterapia (1 pv)
2. Nuorten kuvataidepsykoterapia (1 pv)
3. Vanhempainohjaus (1 pv)
4. Ammatillinen yhteistyö ja toiminta erilaisissa verkostoissa kuvataidepsykoterapeuttina (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin):

Brummer M. & Enckell H. (2005). *Lasten ja nuorten psykoterapia*. WSOY

Case C.& Dalley, T.toim. (1992). *The handbook of art therapy*. Routledge.

Case C.& Dalley T. (2008). *Art therapy with children. From infancy to adolescence*. Routledge.

Freud, A. (2000). *Terve ja psyykkisesti häiriintynyt lapsi*. Yliopistopaino.

Gergov, V. (2016). Seksuaalisuuden haltuunotto nuoruusiässä; siirtymä lapsuuden kiintymysobjekteista kohti aikuista seksuaalisuutta psykoterapiassa. *Psykoterapia* 35, 233-246.

Klaavu, J. (2023). *Lapsuuden kehityksellinen trauma*. Viisas elämä.

Kramer, E. (1993). *Art as therapy with children*. Magnolia Street publishing.

Kuvataideterapia varhaisten psyykkisten häiriöiden hoidossa. Taideterapia 2015. Suomen taideterapiayhdistys ry.

Laufer, M. (1995). Psychological development in adolescence: "danger signs". Teoksessa *The Suicidal Adolescent*. Karnac Books.

Leijala-Marttila M. & Huttula K. (toim.) (2011). *Taidepsykoterapia -Psykoanalyttinen näkökulma*. Duodecim.

Malberg, Norka ym. (2023). *With Parents in therapy – A mentalization based approach*. American psychological association.

Niemelä P., Siltala P. & Tamminen T. (toim.) (2003). *Äidin ja vauvan varhainen vuorovaikutus*. WSOY.

Poijula, S. (2020). Lasten resilienssi. Teoksessa: Poijula, S. *Resilienssi – Muutosten kohtaamisen taito*. Kirjapaja.

Regev & Snir, (2017). *Parent-Child Art psychotherapy*. Taylor & Francis.

Rubin, J. (1984). *Child art therapy* (2nd ed). Van Nostrand Reinhold.

Schulman, M., Kalland, M., Leiman, A-M. & Siltala, P. (2007). *Lastenpsykoterapia ja sen vuorovaikutukselliset ulottuvuudet*. Therapeia.

Tähkä, V. (2001). *Mielen rakentuminen ja psykoanalyttinen hoitaminen*. WSOY.

Winnicott, D. (1971/2005). *Playing and reality*. Routledge.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Allianssi psykoterapiassa ja kuvataidepsykoterapiassa 1 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on muodostanut käsityksen psykoterapeuttisesta yhteistyösuhteesta, sen katkoksista ja katkosten korjaamisesta. Opiskelija on perehtynyt kuvataidepsykoterapeuttisen työskentelyn erityispiirteisiin osana terapeuttista yhteistyösuhdetta.

Sisältö: Psykoterapeuttisen yhteistyösuhteen rakentuminen, vahvistaminen ja katkosten työstö. Kuvataidepsykoterapian erityispiirteet ja mahdollisuudet allianssissa.

Opetusmuodot: Teoria- ja kokemukselliset seminaarit. Itsenäinen perehtyminen kirjallisuuteen. Mahdolliset demot (observeivat ja refleктоivat positiot) ja pienryhmätyöskentely.

Seminaarit:

1. Allianssin määritelmä, katkokset ja niiden korjaaminen (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin):

Horvath, A. O., Del Re, A. C., Flückiger, C. & Symonds, D. (2011). Alliance in individual psychotherapy. *Psychotherapy*, 48(1), 9-16.

Klemelä E., Mälkönen K. & Sammallahti P. (2011). *Terapeuttin huoneessa. Kirjoituksia psykoanalyttisesta menetelmästä*. Therapeia-säätiö.

Leijala-Marttila M. & Huttula K. (toim.) (2011). *Taidepsykoterapia psykoanalyttinen näkökulma*. Duodecim.

Martin, D. J., Garske, J. P. & Davis, M. K. (2000). Relation of the therapeutic alliance with outcome and other variables: A meta-analytic review. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 68(3), 438-450.

Muran, J. C., Safran, J. D., & Eubanks-Carter, C. (2010). Developing therapist abilities to negotiate alliance ruptures. *The therapeutic alliance: An evidence-based guide to practice*, 320-340.

Norcross, J.C. (2010). The therapeutic relationship. Teoksessa B.L. Duncan, S.D. Miller, B.E. Wampold & M. A. Hubble (toim.) *The heart and soul of change: Delivering what works in therapy* (2nd., pp. 113-141). American Psychological Association.

Safran, J. D., Muran, J. C., & Eubanks-Carter, C. (2011). Repairing alliance ruptures. *Psychotherapy*, 48(1), 80-87.

Tähkä V. (1986). *Psykoterapian perusteet*. WSOY.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Psykoterapeuttina kehittyminen ja ammatti-identiteetti (3 op)

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa reflektoida omaa terapeutiksi kehittymistään. Hänellä on valmius edelleen kehittää terapeuttisia taitojaan ja hakea ammatillista tukea terapeuttisesti haastavissa tilanteissa. Hän on tietoinen psykoterapeuttisen työn kuormittavuustekijöistä ja osaa huolehtia omasta työssä jaksamisestaan. Hän tuntee alan lainsäädännön, eettiset ohjeet ja säännöt.

Sisältö: Psykoterapeuttin identiteetin reflektointi ja kehittyminen psykoterapeuttina. Työnohjaukseen orientoituminen.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennakko-, väli- ja/tai lopputehtävät.

Seminaarit:

1. Orientaatio psykoterapeutiksi opiskeluun ja oman ammatillisen kasvun reflektio (1 pv)
2. Uuteen ammattiin kasvaminen, haasteiden ja epäonnistumisten reflektio osana omaa ammatti-identiteettiä (1 pv)
3. Psykoterapeuttiyrittäjänä toimiminen ja oman ammatillisen kasvun reflektio. (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

Cozolino, L. (2004). *The making of a therapist*. W.W. Norton & Company.

Geller, S.M. & Greenberg, L.S. (2011). *Therapeutic presence. Mindful approach to effective therapy*. American Psychological Association. <https://doi.org/10.1037/13485-000>

Kajastus, K. (2021). Epäonnistumisten tarpeellisuudesta psykoterapiatyössä. *Psykoterapia* 2021, 4.

Klein, R., Bernard, H. & Schermer, V. (2011). *On becoming a therapist*. Oxford University Press.

Klemelä, E., Mälkönen, K. & Sammallahhti, P. (2011). *Terapeutin huoneessa. Kirjoituksia psykoanalyttisesta menetelmästä*. Therapiea.

Lehtovuori, P. (2003). Psykoterapeuttien kokemuksia ammatillisesta kehityksestä ja henkilökohtaisesta elämästä. *Psykoterapia*, 22(3), 178—187.

Leivo, M. (2022). ”Täähän kuljettaa sitä prosessia ekasta päivästä vikaan päivään” — Psykoterapian asiakastyön kirjaamisen lähtökohdat, merkitys ja etiikka.

Lindberg, M. (2023). Hoitosuhteen käytäntöjä. Teoksessa Lindberg, M. et al. *Psykoterapeuttinen hoitosuhde*. Duodecim.

Louhenranta, O (2023). Hoitosuhteessa vaietuista asioista. Teoksessa Lindberg, M., Louhenranta, O., Pelkonen, K., Salo, O. & Stenius, J. *Psykoterapeuttinen hoitosuhde*. Duodecim.

Skovholt, T.M. (2012). *Becoming a therapist: On the path to mastery*. Wiley.

Yalom, I. (2001) *The Gift of Therapy*. Harper Perennial.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Työnohjaus ammatillisen kasvun ja työhyvinvoinnin tukena 1 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee mitä työnohjaus on psykoterapiatyön kontekstissa. Hän myös oppii hyödyntämään työnohjausta oman ammatillisen kasvun ja työhyvinvoinnin tukena.

Sisältö: Työnohjauksen funktiot ja menetelmät.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaari. Itsenäinen kirjallinen lukeminen seminaariin.

Seminaarit:

1. Mitä työnohjaus on psykoterapiatyön kontekstissa. Työnohjauksen perusfunktiot. Tietoisuus keskeisistä ilmiöistä työnohjauksessa (½ pv)

2. Työnohjaus oman ammatillisen kasvun ja työhyvinvoinnin tukena. Koulutusaikaiseen työnohjaukseen perehtyminen (½ pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

Awais, Y. J. & Blausey, D. (2021). *Foundations of art therapy supervision: Creating common ground for supervisees and supervisors*. Routledge.

Engeström, Y. (1995). *Kehittävä työntutkimus: perusteita, tuloksia ja haasteita*. Painatuskeskus.

Keski-Luopa, L. (2018). *Kohti kokonaisvaltaista työnohjauksen teoriaa. Työnohjaus intersubjektiviisena kehitysprosessina*. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden tiedekunta.

Paunonen-Ilmonen, M. (2001). *Työnohjaus -Toiminnan laadunhallinnan varmistajana*. WSOY.

Pisto, M-M. (2006). *Kuva työnohjauksen välineenä*. Työnohjaajakoulutuksen kehittämistehtävä. Satakunnan Ammattikorkeakoulu.

Sirola, P. (2017). Työkirjatyöskentely työnohjaajan ja ohjattavan reflektion apuna. Teoksessa: Kallasvuo A., Koski A., Karvinen-Niinikoski S. & Keskinen S. (toim.) *Monimuotoinen työnohjaus ja työnohjaajakoulutus*. Jyväskylän yliopistopaino.

Wadeson, H. (2011). Taideilmaisu ammatillisessa itsetutkiskelussa. Teoksessa: Leijala-Marttila M. & Huttula K. (toim.). *Taidepsykoterapia. Psyykkoanalyttinen näkökulma*. Duodecim.

Williams, A. (2005). Visuaalinen ja toiminnallinen työnohjaus. Resurssi.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Kuvataidepsykoterapian tutkimus (2 op)

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee psykoterapiatutkimuksen kysymyksiä, asetelmia ja keskeisiä tuloksia. Hän tuntee myös kuvataidepsykoterapialle erityisiä taideperustaisia tutkimus- ja arviointimenetelmiä. Hän osaa soveltaa tutkimuksellista otetta omaan työskentelyynsä, osoittaa tietämystä tutkimustiedon yhteydestä ammatilliseen näyttöön ja käytäntöön sekä huomioida eettiset näkökohdat omassa opinnäytetyössään.

Sisältö: Kuvataide- ja psykoterapiatutkimuksen menetelmät ja tulokset. Tutkimusetiikka. Opinnäytetöiden esittely ja ohjaus.

Opetusmuodot: Tutkimus- ja opinnäytetyöseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennako-, väli- ja/tai lopputehtävät.

Seminaarit:

1. Kuvataide- ja psykoterapian tutkimus (1 pv)
2. Opinnäytetöiden ohjausseminaari (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

Bat Or, M., & Zilcha-Mano, S. (2019). The art therapy working alliance inventory: The development of a measure. *International Journal of Art Therapy*, 24(2), 76-87.

Kapitan, L. (2011). *An introduction to art therapy research*. Routledge.

McLeod, J. (2010). *Case study research in counselling and psychotherapy*. Sage.

Wahlström, J. (2012). Psykoterapian tulos ja siihen vaikuttavat tekijät. Teoksessa S. Eronen, & P. Lahti-Nuuttila (toim.), *Mikä psykoterapiassa auttaa? Integratiivisen lähestymistavan perusteita* (35-70). Edita.

Wahlström, J. (2012). Psykoterapia asiakkaan kokemana. Teoksessa S. Eronen, & P. Lahti-Nuuttila (toim.), *Mikä psykoterapiassa auttaa? Integratiivisen lähestymistavan perusteita* (114-141). Edita.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Psyykkisten häiriöiden kehityksellinen ymmärtäminen 2op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tunnistaa erilaisten psyykkisten häiriöiden syntymekanismeja psykoanalyttisen kehityspsykologian ja kiintymyssuhdeteorian näkökulmasta tarkasteltuna.

Sisältö: Terveen ja patologisen kehityksen erottaminen, patologian arviointi ja poikkeavan kehityksen eri teemat.

Opetusmuodot: Opetus ja keskustelu seminaareissa. Itsenäinen kirjallisen materiaalin lukeminen etukäteen seminaareihin ja esim. pienryhmissä tapahtuvaa keskustelua ja pohdintaa teemaan liittyvien kysymysten ympärillä. Tapausesittelyt.

Seminaarit:

1. Kiintymyssuhdeteoria ja kehityksellinen traumatisoituminen (½ pv)
2. Rajatila ja psykoottistasoiset häiriöt (½ pv)
3. Neuroottistasoiset häiriöt (½ pv)
4. Narsismi (½ pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

Brummer, M. & Enckell, H. (2005). *Lasten ja nuorten psykoterapia*. WSOY.

Freud, A. (2000). *Terve ja psyykkisesti häiriintynyt lapsi*. Yliopistopaino.

Hyrck, R. (2018). *Haavoittunut itsetunto. Ohut- ja paksunahkaisen narsistin häpeäkokemus*. Therapie-säätiö.

Klaavu, J. (2023). *Lapsuuden kehityksellinen trauma*. Viisas elämä.

Robbins, A. (2011). Objektisuhteet ja taideterapia. Teoksessa: M. Leijala-Marttila, & K., Huttula. (toim.) *Taidepsykoterapia -Psykoanalyttinen näkökulma*. Duodecim.

Sinkkonen, J. (2003). Lapsen kiintymyssuhteiden syntyminen ja sen häiriöt. Teoksessa: P., Niemelä, P., Siltala, & T., Tamminen (toim.) *Äidin ja vauvan varhainen vuorovaikutus*. WSOY.

Tähkä, V. (1986). *Psykoterapian perusteet*. WSOY.

Tähkä, V. (2001). *Mielen rakentuminen ja psykoanalyttinen hoitaminen*. WSOY.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Ahdistus- ja mielialahäiriöt (2 op)

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on muodostanut yleiskäsityksen ahdistus- ja mielialahäiriöistä. Opiskelija tunnistaa masennus- ja ahdistushäiriöiden eri muotoja ja

osaa arvioida niiden vaikutusta hoitoprosessiin ja -suhteeseen. Opiskelija on perehtynyt kuvataidepsykoterapeuttisen työskentelyn erityispiirteisiin tämän asiakasryhmän kanssa.

Sisältö: Ahdistus, masennus, kaksisuuntainen mielialahäiriö sekä muut yleisimmät mielialahäiriöt. Ahdistukseen ja mielialaan liittyvät vireystilan muutokset sekä niiden säätely. Ahdistuksen säätely kuvataidepsykoterapeuttisin keinoin.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennakko-, väli- ja/tai lopputehtävät. Potilastapausten esittely.

Seminaarit:

1. Ahdistus- ja mielialahäiriöt (1 pv)
2. Ahdistuksen ja tunteiden säätely kuvataidepsykoterapiassa (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin):

Abbing, A., Ponstein, A., Van Hooren, S., De Sonnevile, L., Swaab, H. & Baars, E. (2018). *The effectiveness of art therapy for anxiety in adults: A systematic review of randomised and non-randomised controlled trials*. PLoS ONE. 13. 10.1371/journal.pone.0208716.

Blomdahl, C., Gunnarsson, B., Guregård, S., Rusner, M. Wijk, H. & Björklund, A. (2016). Art therapy for patients with depression: expert opinions on its main aspects for clinical practice. *Journal of Mental Health*, 527-535.

Blomdahl, C., Gunnarsson, B., Guregård & Björklund, A. (2013). A realist review of art therapy for clients with depression. *The Arts in Psychotherapy*, vol. 40, issue 3, 322-330.

Freud, S. (1917/2005). *Murhe ja melankolia sekä muita kirjoituksia*. Suom. Markus Lång. Vastapaino.

Jaakkola, L., Bärlund, J-E., Nylund-Kalli, C. & Rossi, S. (2021). *Tunnefokusoitu psykodynaaminen lyhytpsykoterapia*. Kustannus Oy Duodecim.

Kumpulainen, Kirsti; Aronen, Eeva; Ebeling, Hanna; Laukkanen, Eila; Marttunen, Mauri; Puura, Kaija & Sourander, Andre (toim.). (2016) *Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria*. Kustannus Oy Duodecim. (soveltuvien osin)

Leskinen, K-M. & Rita, N. (toim.) (2020). *Yhteys – psykoanalyttisen ajattelun ytimessä*. Prometheus-kustannus. (soveltuvien osin)

Lönnqvist, Jouko; Henriksson, Markus; Marttunen, Mauri & Partonen, Timo (toim.). (2021) *Psykiatria*. Kustannus Oy Duodecim. (soveltuvien osin)

Marshall-Tierney, A. (2021). Therapist art making as a means of helping service users with anxiety problems. *International Journal of Art Therapy*, 47-54, 2021. <https://doi.org/10.1080/17454832.2021.1918193>

Siltala, P. (2005). Depression syntyy ja moninaisuus. Teoksessa: Lindqvist, M., Kuvaja, T. & Rasilainen, A. (toim.). *Masennus: mustaa ja valkoista*. Therapie-säätiö.

Valkonen-Korhonen, M. (2019). *Psykoanalyttinen psykoterapia ahdistuneisuuden hoidossa*. <https://www.kaypahoito.fi/nix02646>

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Traumaattiset häiriöt 2 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on perehtynyt monimuotoisen ja yksittäisen trauman psykoterapeuttisen hoidon periaatteisiin. Hän osaa soveltaa kuvataidepsykoterapiaa kolmivaiheisen hoitomallin puitteissa ja tuntee traumojen hoidossa käytettyjä kuvataideterapian työtapoja.

Sisältö: Monimuotoisen ja yksittäisen trauman tunnistamisen ja hoidon periaatteet. Kuvataidepsykoterapian menetelmät traumojen hoidossa sekä soveltaminen kolmivaiheisen hoitomallin puitteissa.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennakko-, väli- ja/tai lopputehtävät. Opiskelijoiden tapausesittelyt.

Seminaarit:

1. Traumojen tunnistaminen ja psykoterapeuttisen hoidon perusteet (1 pv)
2. Kuvataidepsykoterapian menetelmät ja sovellukset traumojen hoidossa (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

Bowen-Salter, H., Whitehorn, A., Pritchard, R., Kernot, J., Baker, A., Posselt, M., Price, E., Jordan-Hall, J. & Boshoff, K. (2022). Towards a description of the elements of art therapy practice for trauma: a systematic review, *International Journal of Art Therapy*, 27:1, 3-16, DOI: 10.1080/17454832.2021.1957959

Elbrecht, C. (2013). *Trauma healing at the clay field: A sensorimotor art therapy approach*. Jessica Kingsley.

Elbrecht, C. (2019). *Healing trauma with guided drawing: A sensorimotor art therapy approach to body mapping*. North Atlantic Books.

Hyrck, R. (2018). *Haavoittunut itsetunto, ohut-ja paksunahkaisen narsistin häpeäkokemus*. Therapie-säätiö.

King, J. L. (Ed.). (2021). *Art therapy, trauma, and neuroscience: Theoretical and practical perspectives*. Routledge.

Klaavu, J. (2023). *Lapsuuden kehityksellinen trauma*. Viisas Elämä.

O'Brien, F. (2004). The making of mess in art therapy: Attachment, trauma and the brain. *International Journal of Art Therapy* 9(1), 2-13.

Schnitzer, G., Holttum, S. & Huet, V. (2021). A systematic literature review of the impact of art therapy upon post-traumatic stress disorder, *International Journal of Art Therapy*, 26:4, 147-160, DOI: 10.1080/17454832.2021.1910719

Schouten, K. A., de Niet, G. J., Knipscheer, J. W., Kleber, R. J., & Hutschemaekers, G. J. (2015). The effectiveness of art therapy in the treatment of traumatized adults: A systematic review on art therapy and trauma. *Trauma, violence, & abuse*, 16(2), 220-228.

Steele, K., Boon, S. & Van der Hart, O (2018). *Traumaperäisen dissosiaatiohäiriön hoito. Käytännöllinen integroiva lähestymistapa*. Traumaterapiakeskus.

Suokas-Cunliffe, A. (2015). *Häpeästä myötätuntoon, näkökulmia vakavaan traumatisoitumiseen*. Traumaterapiakeskus.

Ogden, P. & Fisher, P. (2016). *Sensomotorinen psykoterapia, keinoja trauman ja kiintymyssuhdevaurioiden hoitoon*. Traumaterapiakeskus.

Rosenbegr, S. (2022). *Opas vagushermoston parantavaan voimaan*. Viisas elämä.

Rothschild, B. & Rand, M.L. (2010). *Apua auttajalle, myötätuntouppumuksen ja sijaistraumatisoitumisen psykofysiologia*. Traumaterapiakeskus.

Tolchin, G., Aafjes-van Doorn, K., Horne, S., Baitch, R., & Silberschatz, G. (2023). Measures of trauma exposure and trauma response: A scoping review. *Journal of Clinical Psychology*, 79(11), 2668-2684.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Persoonallisuushäiriöt (2 op)

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on muodostanut yleiskäsityksen persoonallisuushäiriöistä. Opiskelija tunnistaa persoonallisuushäiriöiden eri muotoja ja osaa arvioida niiden vaikutusta hoitoprosessiin ja -suhteeseen. Opiskelija on perehtynyt kuvataidepsykoterapeuttisen työskentelyn erityispiirteisiin tämän asiakasryhmän kanssa.

Sisältö: Persoonallisuushäiriöt. Persoonallisuushäiriöiden merkitys psykoterapeuttisessa työskentelyssä. Kuvataidepsykoterapian erityispiirteet persoonallisuushäiriöiden hoidossa.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennako-, väli- ja/tai lopputehtävät. Potilastapausten esittely.

Seminaarit:

1. Persoonallisuushäiriöt (1 pv)
2. Persoonallisuushäiriöt, psykoterapia ja kuvataidepsykoterapia (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin):

Hayen, S. & Heijman, J. (2020). Compassion Focused Art Therapy for people diagnosed with a cluster B/C personality disorder: An intervention mapping study. *The Arts in Psychotherapy*, vol 11.

Hayen, S., Chakhssi, F. & Van Hooren, S. (2020). *Benefits of Art Therapy in People Diagnosed With Personality Disorders: A Quantitative Survey*. *Front Psychol.* Apr 15;11:686. doi: 10.3389/fpsyg.2020.00686.

Hyrck, R. (2006). Ohut- ja paksunahkainen narsisti. *Psykoterapia*, 25(1), 3-32.

Kumpulainen, K., Aronen, E., Ebeling, H., Laukkanen, E., Marttunen, M., Puura, K. & Sourander, A. (toim.). (2016) *Lastenpsykiatria ja nuorisopsykiatria*. Kustannus Oy Duodecim. (soveltuvien osin)

Lönnqvist, J., Henriksson, M., Marttunen, M. & Partonen, T. (toim.). (2021). *Psykiatria*. Kustannus Oy Duodecim. (soveltuvien osin)

McWilliams, N. (2011) *Psychoanalytic Diagnosis: Understanding Personality Structure in the Clinical Process*. Guildford Press.

Springham, N., Dunne, S., Noyse, S. & Swearingen, K. (2012) Art therapy for personality disorder: 2012 UK professional consensus guidelines, development process and outcome. *International Journal of Art Therapy*, 130-134.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Syömishäiriöt, pakonomaisuus ja riippuvuudet 2 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on muodostanut yleiskäsityksen syömishäiriöistä ja pakonomaisuuksista ja riippuvuuksista. Opiskelija tunnistaa syömishäiriöiden, pakonomaisuuksien ja riippuvuuksien lähtökohtia. Opiskelija on perehtynyt kuvataidepsykoterapeuttisen työskentelyn erityispiirteisiin näiden asiakasryhmien kanssa.

Sisältö: Syömishäiriöt, pakonomaisuus ja riippuvuudet. Kuvataidepsykoterapian erityispiirteet ja mahdollisuudet em. hoidossa.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen perehtyminen kirjallisuuteen. Mahdolliset kirjalliset tehtävät. Tapausesittelyt ja/tai tapaustyöskentely pienryhmissä.

Seminaarit:

1. Syömishäiriöt (1 pv)
2. Pakonomaisuus ja riippuvuudet (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin / täydentyvä):

Aalberg, V. & Brummer, K. (2005). Syömishäiriöt. Teoksessa *Lasten ja nuorten psykoterapia*. WSOY.

Abraham, J & Twerski M.D. (2014). *Riippuvuusajattelu*. Scanria Oy.

Brummer, K. (2005). Fobiat ja pakko-oireet. Teoksessa *Lasten ja nuorten psykoterapia*. WSOY.

Hautala, A. (2001). *Anoreksia -tytön epätoivoinen kamppailu minuutensa puolesta*. Nuorisopsykoterapian erityiskysymyksiä 5. Nuorisopsykoterapia-säätiö. Yliopistopaino.

Niemi, T.(toim.) (2008). *Kun on pakko*. Nuorisopsykoterapian erityiskysymyksiä 10. Nuorisopsykoterapia-säätiö. Yliopistopaino.

Tuisku, K. (2011). Kadonnut aurinko - tapausselostus pakko-oireisen häiriön hoidosta. Teoksessa *Taidepsykoterapia*. Suomen taidepsykoterapiayhdistys ry. Duodecim.

Viljamaa J. (2011). *Pakko saada*. WSOY.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Neuropsykiatriset häiriöt (2 op)

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on muodostanut käsityksen yleisimmistä neuropsykiatrisista häiriöistä. Opiskelija on perehtynyt kuvataidepsykoterapeuttisen työskentelyn erityispiirteisiin tämän asiakasryhmän kanssa.

Sisältö: ADHD, autismin kirjo ja muut yleisimmät neurokirjon häiriöt. Keskeisimmät neuroepätyypillisyyteen ja oppimisvaikeuksiin liittyvät käsitteet. Aistiherkkyyksien vaikutus sekä muut tämän asiakasryhmän kohdalla huomioitavat seikat taidemateriaalien käyttöön ja terapiasuhteeseen liittyen.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennakko-, väli- ja/tai lopputehtävät. Potilastapausten esittely.

Seminaarit:

1. Yleisimmät neurokirjon häiriöt (1 pv)
2. Neuroepätyypillisyyden merkitykset kuvataidepsykoterapiassa (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvien osin):

Berggren, Katariina & Hämäläinen, Jari (toim.). (2018). *Adhd-käsikirja*. PS-kustannus.

Evans, K. & Dubowsky, J. (2001). *Art Therapy with Children on the Autistic Spectrum: Beyond Words*. Jessica Kingsley Publishing.

Gazeas, M. (2012). Current Findings on Art Therapy and Individuals with Autism Spectrum Disorder. *Canadian Art Therapy Association Journal*. 25(1). 15-22.

Dolphin, Matt; Byers, Angela; Goldsmith, Alison & Jones, Ruth. (2014). *Psychodynamic Art Therapy Practice with People on the Autistic Spectrum*. Routledge.

Irvine, K. (2019) *Facing Neurotypical Normativity: An Ethical Call for Therapeutic Sensitivity to Neurodiversity*. Expressive Therapies Capstone Theses. Lesley University.

Jäntti, Essi (toim.). (2018). *Nepsyt: erityistä elämää*. Karisto.

Puustjärvi, Anita. (2023). *Aistitiedon käsittelyn vaikeudet. Ymmärrystä ja sujuvampaa arkea*. PS-kustannus.

Rees, Mair (edit.). (2003). *Drawing on Difference. Art Therapy with People who have Learning Difficulties*. Routledge.

Schweizer, C.; Spreen, M.; & Knorth, E.J. (2017) Exploring what works in art therapy with children with autism: Tacit knowledge. *Art Therapy: Journal of the American Art Therapy Association*, 34(4), 183-191.

Timonen, T., Castrén, M., & Ärolä-Dithapo, M. (2019). *Autismikirjo. Tausta, diagnostiikka ja tutkimus*. PS-kustannus.

Törnvall, C. (2023). *Naisia autismin kirjolla*. Atena-kustannus.

Virta, M. & Salakari, A. (2018). *ADHD-aikuisen selviytymisopas 2.0*. Tammi.

Van Lith, T., Woolhiser Stallings, J., & Elliot Harris, C. (2017). Discovering good practice for art therapy with children who have Autism Spectrum Disorder. *The Arts in Psychotherapy*, 54, 78-84.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Sukupuolen ja seksuaalisuuden sekä pari- ja perhesuhteiden moninaisuus 2 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija on muodostanut käsityksen sekä seksuaalisuuden ja sukupuolen että pari- ja perhesuhteiden moninaisuudesta sekä niihin liittyvistä käsitteistä. Lisäksi opiskelijalle on syntynyt ymmärrys moninaisuuden merkityksistä kuvataidepsykoterapeuttisen työskentelyn kannalta.

Sisältö: Seksuaalisuuden, sukupuolen, pari- ja perhesuhteiden moninaisuus ja niihin liittyvät keskeisimmät käsitteet. Perustiedot sukupuoli-identiteetin tutkimuksesta ja sukupuolen korjausprosessista. Terapeutin omien sisäistettyjen ennakkoluulojen ja oletusten sekä oman seksuaali- ja sukupuoli-identiteetin merkitys. Kuvataidepsykoterapian keinoja työstää sukupuoli-identiteettiä ja seksuaalisuuteen liittyviä kysymyksiä.

Opetusmuodot: Opetus- ja keskusteluseminaarit. Itsenäinen kirjallisuuden lukeminen seminaareihin. Seminaareihin liittyvät itsenäiset sekä pienryhmissä tehtävät kirjalliset ennako-, väli- ja/tai lopputehtävät. Potilastapausten esittely.

Seminaarit:

1. Sukupuolen ja seksuaalisuuden sekä pari- ja perhesuhteiden moninaisuus (1 pv)
2. Kuvataidepsykoterapia identiteettityön tukena (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

Davies, D. & Neal, C. (2010). *Therapeutic perspectives on working with lesbian, gay, and bisexual clients*. Open University Press.

Hästbacka, N. & Sirén, I. (2017). ”Ehkä ne on senkin takia ollu hiljaa”. *Ammattilaisten valmiudet kohdata sateenkaarinuoria ja huomioida moninaisuutta päihde- ja mielenterveyspalveluissa*. Nuorisotutkimusseura, julkaisu 193.

Jalava, A. (2016). *Seksuaalisuuden ja sukupuolisuuden monimuotoisuuden (SSM) kohtaaminen psykoterapeuttisessa hoitotyössä*. Omakustanne.

Järvenpää, V. & Tervonen, K. (2018). *Näkymätön sukupuoli: ei-binäärisiä ihmisiä*. Into.

Korhonen, J. & Östman, J. (toim.). (2014). *Kaikella rakkaudella – Sanoja seksuaalisuudesta ja sukupuolesta*. Into.

Kort, J. (2018). *LGBTQ clients in therapy. Clinical issues and Treatment Strategies*. W.W. Norton & Company.

Lahti, A., Aarnio, K., Moring, A., & Kerppola, J. (toim.). (2020). *Perhe- ja läheissuhteet sateenkaaren alla*. Gaudeamus.

Lev, A. (2004). *Transgender emergence: therapeutic guidelines for working with gender-variant people and their families*. The Howorth Clinical Practice Press.

Lingiardi, V. & Nardelli, N. (2019). Psychodynamic practice and LGBT communities. Teoksessa Kealy, D. & Ogrodniczuk, J. (2019). *Contemporary Psychodynamic Psychotherapy: Evolving Clinical Practice*. Academic Press.

McBee, C. (2013). Towards a more affirming perspective: Contemporary psychodynamic practice with trans* and gender non-conforming individuals. The University of Chicago School of Social Service Administration (Org.) *Advocates' Forum: The University of Chicago*, 37–52. The University of Chicago.

Nousiainen, S. (2020). *Sukupuoleen katsomatta: kuinka kohdata moninaisuus*. Atena.

Polyamoria sote-alojen ammattilaisille (2018). Polyamoria-monisuhteisyyshdistys.

Rintamäki, M., Autio, H-K., Riihluoma, K. & Suvanne, L. (toim.). (2015). *Sateenkaaren alla. Kertomuksia perheistä*. Atena.

Stålström, O., Nissinen, J., Hentilä, J. (toim.). (2011). *Saanko olla totta? — Sukupuolen ja seksuaalisuuden moninaisuus*. Gaudeamus, Helsinki University Press.

Suni, N. & Ristkari, M. (2018). *Sukupuolena ihminen*. Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Tiessalo, P. & Karhumäki, A. (2020). *Parisuhdepäivitys. Uudet säädöt rakkaudelle*. Atena Kustannus Oy.

Veaux, F. & Rickert, E. (2019). *Kahta kauniimmin. Opas eettiseen polyamoriaan*. Basam Books.

Zandvliet, T. (2000). Transgender issues in psychotherapy. In C. Neal & D. Davies (Eds.), *Issues in therapy with lesbian, gay, bisexual and transgender clients* (pp. 176–189). Open University Press.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Taidemateriaalit, menetelmät, kehollisuus ja aistimuksellisuus 4 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija tuntee erilaisten taidemateriaalien ja menetelmien vaikutuksia sekä sovellusmahdollisuuksia kuvataidepsykoterapiassa. Hän on saanut omakohtaisia kokemuksia niiden aistimuksellisista ja kehollisista vaikutuksista sekä henkilökohtaisten odotusten ja mieltymysten merkityksestä työskentelylle. Hän ymmärtää niin taidemateriaaleihin ja menetelmiin liittyvien terapeuttisten mekanismien yhteisiä piirteitä kuin yksilöllisyyttä sekä osaa arvioida, tunnistaa ja reflektoida niitä suhteessa kuvataidepsykoterapiasuhteen vuorovaikutukseen sekä yksilöllisesti asetettuihin tavoitteisiin. Opiskelija ymmärtää asiakaslähtöisyyden merkityksen ja hahmottaa potilastekijöiden ja häiriötason vaikutuksia käytettyihin menetelmiin.

Sisältö: Erilaisten taidetyöskentelyn materiaalien ja menetelmien kokeilu sekä niiden vaikutusten reflektio kuvataidepsykoterapian kontekstissa. Taiteeseen kohdistuvan tunne- ja vuorovaikutussuhteen omakohtainen tutkiminen. Oman positioitumisen havainnointi suhteessa erilaisiin taidemateriaaleihin, menetelmiin sekä niiden herättämiin aistimuksiin ja kehollisiin laatuihin.

Opetusmuodot: Kuvataideterapian työpajat ja reflektiokeskustelut. Opiskelijoiden tapausesittelyt. Itsenäinen/ryhmätyönä tapahtuva kirjallisuuden lukeminen sekä reflektiotehtävät seminaareihin. Valikoiden kuvallisia ja kirjallisia ennako- ja väli- tai lopputehtäviä.

Seminaarit:

1. Vastustavat ja juoksevat materiaalit kuvataidepsykoterapiassa (1 pv)
2. Savityöskentely kuvataidepsykoterapiassa (1 pv)
3. Taidetyöskentelyn kehollinen ja aistimuksellinen prosessi kuvataidepsykoterapiassa (1 pv)
4. Kollaasit ja installaatiot kuvataidepsykoterapiassa (1 pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

Hinz, L. (2019). *Expressive therapies continuum: A framework for using art in therapy*. Routledge.

Hinz, L. D. (2015). Expressive Therapies Continuum in the assessment and treatment of depression. In: S. L. Brooke & C. E. Myers (Eds.) *The use of creative therapies in treating depression*, 38-58. Springfield: Charles C. Thomas Publishers.

Hinz, L. D., Rim, S. R., & Lusebrink, V. B. (2022). Clarifying the creative level of the expressive therapies continuum: A different dimension. *The Arts in Psychotherapy*, 78, 101896.

Lusebrink, V. B., & Hinz, L. D. (2021). The expressive therapies continuum as a framework in the treatment of trauma. In *Art therapy, trauma, and neuroscience* (pp. 42-66). Routledge.

Nan, J. K., Hinz, L. D., & Lusebrink, V. B. (2021). Clay art therapy on emotion regulation: Research, theoretical underpinnings, and treatment mechanisms. In *The neuroscience of depression* (pp. 431-442). Academic Press.

VanMeter, M. L., & Hinz, L. D. (2023). A Deeper Dive into the Expressive Therapies Continuum: Structure, Function, and the Creative Dimension. *Art Therapy*, 1-4.

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Kuvan kieli - kuva terapiasuhteessa 4 op

Osaamistavoitteet:

Opintokokonaisuudessa opitaan kuvataidepsykoterapiassa syntyvien kuvien tutkimista, vastaanottamista ja sanallistamista osana psykoterapiaprosessia ja terapian vuorovaikutusta.

Sisältö:

Opiskelija tutustuu omaan ja muiden opiskelijoiden kuvalliseen ajatteluun työpajoissa tapahtuvan kuvallisen työskentelyn kautta. Kuvalliseen ilmaisuun ja kuvien tutkimiseen liittyvien luentojen avulla opiskelija oppii lähestymään kuvia erilaisista näkökulmista. Opiskelija oppii mikä merkitys kuvataidepsykoterapiassa on kuvataidepsykoterapeutin kuvataiteen tuntemuksella ja oppii myös tunnistamaan ja erottamaan omia kuvallisia mieltymyksiään ja rajoitteitaan. Opiskelija tunnistaa myös keskeisiä syitä kuvallisen työskentelyn poisjäämiseen terapiaprosessin aikana. Työpajoissa opiskelija tutustuu myös ryhmämuotoiseen kuvalliseen ilmaisuun ja sen erityisilmiöihin.

Opetusmuodot:

Luennot ja kuvataidepsykoterapeuttityöparin ohjaamat kuvallisen työskentelyn työpajat. Ryhmäkeskustelut. Kirjallisuuteen tutustuminen teemoittain.

Seminaarit:

1. Varhaiset kuvat, varhainen taide (½ pv)
2. Uneksunta, unikuvat, kollektiivinen kuvasto (½ pv)
3. Rumat kuvat, vaikeat kuvat (½ pv)
4. Maalauksen ja maalarin välinen esteettinen dialogi (½ pv)
5. Kuvan eri elementeistä, esimerkkinä väri (½ pv)
6. Miten katsoa ja miten nähdä enemmän (½ pv)
7. Miten ja mitä puhua ja kirjoittaa kuvista kuvataidepsykoterapiassa (½ pv)
8. Miksi kuvien tekeminen päättyy tai milloin niitä ei ole syytä tehdä (½ pv)
9. Terapeutin luovuudesta (½ pv)

Kirjallisuus (seuraavat teokset tai vastaavat soveltuvin osin):

Collander, A. (2021) *Päättäväinen, villi ja vapaa – Psykoterapeutin luovuuden vaalimisesta*. Psykoanalyttinen psykoterapia, 17.

Girard, L. (2008). Esteettinen ulottuvuus kuvataideterapiassa. Teoksessa L. Girard, J. Ihanus, R. Laine & M. Ropponen (Toim.), *Suhteessa kuvaan – kuvataideterapian teoriaa ja käytäntöä* (105- 121). Artteli Oy.

Huttula, K. (2011). Psykoanalyttisia näkökulmia luovuuteen. Teoksessa M. Leijalla-Marttila & K. Huttula (toim.), *Taidepsykoterapia. Psykoanalyttinen näkökulma*. Duodecim, Suomen Taideterapiayhdistys.

Laine, R. (2008). Kuvakonsultaatio ja kuvien vastaanotto. Teoksessa L. Girard, J. Ihanus, R. Laine & M. Ropponen (Toim.), *Suhteessa kuvaan – kuvataideterapian teoriaa ja käytäntöä* (122- 139). Artteli Oy.

Lehtonen, J. (2011). Mielen matriisi ja tietoisuuden taiteellinen ulottuvuus. Teoksessa M. Leijalla-Marttila & K. Huttula (toim.), *Taidepsykoterapia. Psykoanalyttinen näkökulma*. Duodecim, Suomen Taideterapiayhdistys.

Leijalla- Marttila, M. (2011). Kuvataide ja psykoterapia – kaksi suurta voimaa. Teoksessa M. Leijalla-Marttila & K. Huttula (toim.), *Taidepsykoterapia. Psykoanalyttinen näkökulma*. Duodecim, Suomen Taideterapiayhdistys.

Pallasmaa, J. (2016). *Ihon silmät – arkkitehtuuri ja aistit*. BoD, Norderstedt, ntamo.

Pitkänen-Walter, T. (2006). *Liian haurasta kuvaksi – maalauksen aistisuudesta*. Kuvataideakatemia, LIKE.

Siltala, P. (2010). Taiteen merkityksestä. *Psykotopia*, 29 (2), 138-145

Tarkka, M. (1990). *K.A.A.K. kuvallisen ajattelun aseistariisuntakurssi*. Kustannusosakeyhtiö Taide.

Tomma, J. (2021). Sanojen synty. Teoksessa Leskinen K.-M. & Rita N. (Toim.) *YHTEYS Psykoanalyttisen ajattelun ytimessä*. PROMETHEUS kustannus Oy

Wahlbeck, L. (2007). *Psykoanalyysi ja kuvallisuus*. Tutkielmasarja nro 2. Therapie-säätiö.

Wahlbeck, L. (2021). Kuvitellaanpa mielikuvitusta! Teoksessa Leskinen K.-M. & Rita N. (Toim.) *YHTEYS Psykoanalyttisen ajattelun ytimessä*. PROMETHEUS kustannus Oy

Lisäksi seminaarikohtaista kirjallisuutta.

Kuvataiteen opinnot 10 op

Kuvataiteen opinnot eivät sisälly koulutusohjelman kontaktiopetukseen, vaan ne tulee suorittaa taidekoulutusta antavassa, kouluttajatahon hyväksymässä opiskelupaikassa. Aikaisempia kuvataiteen opintoja voidaan lukea hyväksi.

Kuvataidepsykoterapian työnohjaus 13 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa soveltaa kuvataidepsykoterapian teorioita ja työtapoja asiakkaan yksilöllisten tarpeiden mukaisesti. Hän osaa toteuttaa yksilö kuvataidepsykoterapiaprosessin itsenäisesti osana asiakkaiden hoito- tai kuntoutusprosessia. Hän osaa arvioida omaa toimintaansa ja sen suhdetta hoidon vaikutuksiin.

Sisältö: Vähintään 300 tuntia ohjattua asiakastyötä. Vähintään 2 pitkää koulutushoitoa, joista toinen on vähintään vuoden ja toinen kaksi vuotta kestävä. Lisäksi edellytetään kahta 16-20h kestävää lyhytpsykoterapiaprosessia koulutushoitoina.

Opetusmuoto: Työnohjaus 130h (yksilö tai 2-3 henkilön työnohjausryhmissä). Työnohjauksen kustannukset eivät sisälly koulutukseen. Työnohjaajan vaihto tehtävä vähintään kerran. Etätyönohjaus on mahdollista, mutta edellytetään läsnä tapahtuvana 40/130h.

Koulutuspsykoterapia 10 op

Osaamistavoitteet: Opiskelijan itsetuntemus, kyky tunnistaa omia tunnereaktionsa ja omien elämäkokemustensa merkitystä kehittyä. Opiskelijalle tulee mahdolliseksi ymmärtää asiakkaan kokemusta kuvataidepsykoterapiaprosessista ja psykoterapiasuhteesta. Hän osaa tunnistaa henkilökohtaisia toimintatapojaan ja ristiriitojaan sekä kykenee huomioimaan niiden vaikutuksia psykoterapiasuhteeseen ja hoitoprosessiin. Lisäksi opiskelijalle syntyy omakohtaista, kokemuksellista tietoa kuvallisuuden merkityksestä terapiaprosessissa.

Opetusmuoto: 200 tuntia omaa koulutuspsykoterapiaa joko vaativan erityistason tai kouluttajakoulutuksen käyneellä psykodynaamisella psykoterapeutilla tai kuvataidepsykoterapeutilla. Koulutuspsykoterapia voi olla tapahtunut ennen koulutusta, alkanut

ennen koulutusta tai tapahtua koulutuksen aikana. Mikäli koulutuspsykoterapia on tapahtunut ennen seminaarien alkua koulutusohjelman vastuhenkilö arvioi koulutuspsykoterapian riittävyyden psykoterapeuttikoulutuksen kannalta.

Opinnäytetyö, 10 op

Osaamistavoitteet: Opintojakson suoritettuaan opiskelija osaa tutkimuksellisesti lähestyä eri psykoterapian ilmiöitä ja havainnoida ja eritellä omaa työtapaansa ja osuuttaan hoitoprosessin kulussa. Hän osaa hakea ja lukea kriittisesti arvioiden tutkimuskirjallisuutta ja tuntee tutkimusraportoinnin perusteet.

Sisältö: Itsenäisesti toteutettu ja kirjallisesti raportoitu opinnäytetyö.

Opetusmuoto: Artikkelimuotoisen opinnäytetyön suunnittelu ja kirjoittaminen. Osallistuminen opinnäytetyön ryhmämuotoiseen ohjaukseen.

Osaamisen osoittaminen näytöllä

Koulutusohjelmassa hankittu osaaminen osoitetaan näytöllä, joka muodostuu sovitulla tavalla koulutuksen kuluessa kertyvästä opiskelijan näyttösalkusta (työnohjauksessa tehdyt terapiayhteenvedot, koulutuspsykoterapian reflektointi) ja koulutuksen loppuvaiheessa suoritettavasta, tapausjäsenyykseen perustuvasta näyttökokeesta.